

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

مشارکت مردم در فعالیت های اقتصادی (تحلیلی برمفاهیم و روشها)

نویسنده: حسین دری نوگورانی

نویسنده: محمد حسین تمدن جهرمی

استاد راهنما: مسعود درخشان ، حمید ناظمان

سال تحصیلی: آذر ۱۳۶۹

توصیفگر: ۴۰۵ ص. : جدول ، نمودار . شماره بازیابی ۲۰ الف .

واژگان کلیدی: ایران / مشارکت اجتماعی / مشارکت اقتصادی

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، بررسی نظری و کاربردی مشارکت مردم در فعالیت های اقتصادی بطور اعم و مشارکت مردم در ایران بطور اخص می باشد ، که برای انجام این بررسی ، از روش کتابخانه ای استفاده شده است. فصل اول تحقیق اختصاص به تعریف مشارکت با ملاحظه جنبه های مختلف انسانی دارد. مشارکت اقتصادی و دموکراسی صنعت در فصل دوم بیان شده است. ویژگیهای مشارکت عنوان مبحث بعدی است که در فصل سوم به آن پرداخته شده است. عوامل زمینه ساز مشارکت و موانع آن و کاربرد مشارکت به ترتیب در فصلهای چهارم و پنجم ارائه شده اند. نظام مشارکت و جایگاه مشارکت مردم در نظام جمهوری اسلامی ایران آخرین مباحث تحقیق را تشکیل میدهند .

نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد ، مشارکت از نظر لغوی متضمن عملی (یا حالتی یا سهمی) متقابل و مرتبط است و از نظر اصطلاحی برای تحقق عنوان " مشارکت مردم " وجود ارکانی به شرح زیر لازم است :

(۱) داوطلبانه بودن

(۲) متضمن برخوردی فعال و حساسیت داشتن نسبت به مسائلی که حداقل بصورتی بالقوه ، عمومی هستند .

(۳) متضمن تلاش در جهت پذیرش یا نفی تأثیر متقابل .

مشارکت اقتصادی در صنعت ، معمولا تحت عنوان " دموکراسی صنعتی " مورد بحث قرار می گیرد . تفکر دموکراسی صنعتی با دکترین های انقلابی کنترل کارگری شکل گرفت. محور اصلی این دکترین ها ، خودگردانی مستقیم کارگران بود که در آن نقش مدیریت بیرونی ، بطور کلی نفی می شد. اما نارسائی های این دکترین ها باعث تغییراتی در آنها شد و به تدریج با ظهور سوسیالیسم صنعتی ، تفکر همکاری مشترک کارگران ، مدیریت و مصرف کنندگان - با پذیرش حقوق دیگری به غیر از حقوق کارگران - در صحنه مدیریت نضج گرفت.

مشارکت معمولا دارای پیامدهایی است که برخی از این پیامدهای مثبت عبارتند از : سهمی شدن افراد در امور و استفاده فزاینده از قابلیت هایشان ، افزایش مسئولیت پذیری و خود درگیری افراد در امور ، افزایش روح اعتماد ، بهره وری بیشتر ، انضباط خودجوش و منسجم تر و غیره برای تحقق مشارکت و موفقیت آن ، باید این نکات مورد توجه قرار گیرند : ساختار و چهارچوبهای قانونی (نهادی شدن مشارکت) ، تناسب موضوع کار و تناسب گستره محیط آن ، مقطع و مدت زمانی مناسب ، اقتصادی بودن ، ارتباط تنگاتنگ موضوع مشارکت با مشارکت کنندگان و ... همچنین تحقق مشارکت با یکسری از موانع اجرائی و نیز موانع فرهنگی و ساختاری روبرو می باشد.

برای کاربرد مشارکت علاوه بر مباحث فصول گذشته ، لازم است حوزه مشارکت ، نوع مشارکت و شیوه های عملی مشارکت تبیین شوند. به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران ، مشارکت می تواند مبنای یک نظام اقتصادی مستقل باشد . در زمینه جایگاه مشارکت در نظام جمهوری اسلامی ایران لازم به ذکر است با توجه به اینکه مشارکت مردم "حقی اساس" برای آنها محسوب می شود ، لذا برای ارزیابی حق اساسی مشارکت مردم در نظام جمهوری اسلامی ایران لازم است منبع عمده حقوق اساسی این نظام یعنی قانون اساسی مورد بررسی قرار گیرد که در فصل آخر ویژگیهای "قانون اساسی" به تفصیل مورد بررسی قرار می گیرد.